

Taaste- ja vastupidavusrahastu komponendi 3 „Digiriik“, reformi 1.1. „Andmehalduse ja avaandmete oivakeskuse loomine ja väljaarendamine“ elluviimiseks toetuse andmise tingimused

1. Reguleerimisala

1.1. Käskkirjaga reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.02.2021, lk 17–75) (edaspidi *EL RRF määrus*) alusel loodud taaste- ja vastupidavusrahastust (edaspidi *taasterahastu*) rahastatava ja Eesti taaste- ja vastupidavuskavas (edaspidi *taastekava*) kinnitatud komponendi 3 „Digiriik - Reform 1.1: Andmehalduse ja avaandmete oivakeskuse loomine ja väljaarendamine“ (edaspidi *reform*) toetuse andmise ja kasutamise tingimused.

1.2. Toetuse andmisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 29. novembri 2021. a määrusest nr 108 „Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused“ (edaspidi *VV taastekava määrus*).

2. Toetuse andmise eesmärk

2.1. Toetuse andmise eesmärk on õiguslike, organisatsiooniliste ja tehniliste meetmete toel tõsta riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse üksuste peetavate andmekogude ja andmestike kvaliteeti ning parendada neist ülevaate saamist, tagada otsuste tegemiseks vajalike andmete kättesaadavuse, parandada andmete leitavust ja taaskasutatavust ning tõsta avaandmete kättesaadavust ja kvaliteeti.

2.2. Reformiga järgitakse Euroopa Liidu kliima- ja keskkonnavalaseid standardeid ja prioriteete ning sellega ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju, mistõttu puudub vajadus kaitsemeetmete kohaldamiseks.

3. Toetatavad tegevused

3.1. Toetust antakse tegevustele, mille tulemusena pakutakse asutustele ja andmete kasutajatele tuge ja vajalikke tööriistu ning tõstetakse teadlikkust ja kompetentsi andmehalduse parimate praktikate juurutamiseks, andmete kasutamise soodustamiseks ja edendamiseks (sh privaatsuse tagamiseks andmete töötlemisel), inimkeskse andmehalduse juurutamiseks ning avaandmete kasutatavuse, kättesaadavuse ja leitavuse parandamiseks. Täpsemad tegevused, mis panustavad punktis 2 nimetatud eesmärkidesse ning punktis 4 nimetatud tulemustesse ja mõõdikutesse, nimetatakse punktis 6 nimetatud tegevuskavas.

3.2. Tegevuskavas nimetatud tegevusi viivad ellu toetuse saaja või partner omategevustena või ostetud tegevustena.

3.3. Käskkirja alusel antud toetus ei ole riigiabi konkurentsiseaduse § 30 ega vähese tähtsusega abi konkurentsiseaduse § 33 tähenduses.

4. Tulemused

4.1. Punktis 3 kirjeldatud tegevused, mis on punkti 6 alusel kinnitatavas tegevuskavas detailsemalt lahti

kirjutatud, aitavad saavutada taastekavas seatud tulemuste mõõdikuid.

Reformi sihttasemete saavutamise etappide kirjeldus on järgmine:

Nimetus	Kvantitatiivne näitaja			Ajakava		Andmeallikas / metoodika	Kirjeldus
	Ühik	Baas-tase	Siht-tase	kvartal	aasta		
Andmehalduse juhtimiseks luuakse vajalik organisatsiooniline struktuur Statistikaametis, Majandus- ja kommunikatsiooni-ministeeriumis ja Riigi Infosüsteemide Ametis	Loodud andmehalduse juhtimiseks vajalik struktuur, töötajad värvatud			IV kvartal	2021	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministeerium, Statistikaamet, Riigi Infosüsteemide Amet on sõlminud töötajatega töölepingud ja määratud tööülesanded	Statistikaametis luuakse andmehalduse kompetentsikeskus (oivakeskus), kuhu värvatakse ekspertteadmistega töötajad, kelle ülesanne on andmehalduse raamistiku ja ökosüsteemi arenduste koordineerimine. Lisaks luuakse ametikohad Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeeriumi üleriigilise juhtimise ja andmete taaskasutamise toetamiseks ning arendusprojektide elluviimiseks ja Riigi Infosüsteemide Ametisse arendusprojektide elluviimiseks ning nende haldamiseks. Kokku planeeritud värvata vähemalt 10 inimest.
Andmete taaskasutamise parendamiseks tehtavad tööd		0	430	II kvartal	2025	Justiits- ja Digiministeerium, Statistikaamet / teostatud tööde valmimist kinnitav tööde vastuvõtuaktid	Sihttaseme saavutamise seire vahetasemed: 2022 kvartal 2. Andmete taaskasutamise parendamiseks on tehtud 65 tööd. 2023 kvartal 2. Andmete taaskasutamise parendamiseks on tehtud 170 tööd. 2024 kvartal 2. Andmete taaskasutamise parendamiseks on tehtud 300 tööd. Asutuste kaupa on andmekogud ja andmestikud aja- ning nõuetekohaselt kirjeldatud.
Avaandmete avalikustamine		786	2600	IV kvartal	2025	Justiits- ja Digiministeerium, Riigi Infosüsteemi Amet / Teabevärvavas avalikustatud andmete arv	Sihttaseme saavutamise seire vahetasemed: 2022 kvartal 4. Riiklikus teabevärvavas taaskasutuse toetamiseks avalikustatud 1400 andmestiku avaandmed. 2023 kvartal 4. Riiklikus teabevärvavas taaskasutuse toetamiseks avalikustatud 1800 andmestiku avaandmed. 2024 kvartal 4. Riiklikus teabevärvavas taaskasutuse toetamiseks avalikustatud 2200 andmestiku avaandmed. Nimetatud 2200 andmestiku avaandmete avalikustamine riiklikus teabevärvavas ja seejärel omakorda Euroopa avaandmete teabevärvavas taaskasutuse toetamiseks.

5. Ühised näitajad

5.1. Reformi ühiseks näitajaks on RCR11 - uute ja uuendatud avalike digiteenuste, -toodete ja -protsesside kasutajad.

5.2. Toetuse saaja ja partner koguvad asjakohaseid andmeid ühiste näitajate kohta EL RRF määruse artikli 29 lõike 4 punkti a tähenduses.

6. Tegevuste rakendaja

- 6.1. Toetuse saaja on Justiits- ja Digiministeerium.
- 6.2. Toetuse tegevuste elluviimise eest vastutab Justiits- ja Digiministeeriumi digiriigi osakond.
- 6.3. Toetuse saaja võib tegevuste elluviimiseks kaasata partnereid.
- 6.4. Toetuse saaja kaasab tegevuste elluviimisele partneritena Statistikaameti, Riigi Infosüsteemi Ameti ning tegevuste rakendamisel vajalikke täiendavaid partnereid.
- 6.5. Täiendavad partnerid valitakse vastavalt andmehalduse ja avaandmete oivakeskuse loomise ja väljaarendamise arendus- ja tegevuskavas olevatele projektidele ja tegevustele.
- 6.6. Punktis 3 nimetatud eesmärgi ja punktis 4 nimetatud tulemuste saavutamiseks teostatavad punktis 3 kirjeldatud tegevused esitatakse koos vastava eelarve, ajakava ning partneritega tegevuskavas, mille koostab toetuse saaja igaks aastaks ning seda uuendatakse vastavalt vajadusele.
- 6.7. Toetuse saaja esitab tegevuskava ja selle muudatused kinnitab Justiits- ja Digiministeeriumi kantslerile. Iga aasta tegevuskava peab olema kinnitatud hiljemalt jooksva aasta I kvartali lõpuks. Perioodile 2021–2022 koostatakse ühine tegevuskava, mis kinnitatakse hiljemalt 2022. aasta I kvartali lõpus.

7. Tegevuste rahastamisperiood

Tegevusi rahastatakse ja kulud loetakse abikõlblikuks, kui kulud on tekkinud ajavahemikul 01.11.2021. a kuni 30.06.2026. a, tingimusel, et punktis 4 esitatud sihttasemed ja tulemused on saavutatud hiljemalt 31.12.2025. a.

8. Tegevuste eelarve

- 8.1. Reformi eelarve on 9 285 975 eurot (käibemaksuta), mida rahastatakse taasterahastust taastekava alusel. Tegevuste eelarve täpsem jaotus on välja toodud tegevuskavas.
- 8.2. Käibemaks ei ole abikõlblik, välja arvatud VV taastekava määruse § 2 lõikes 5 sätestatud juhul.

9. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 9.1. Toetuse maksmisel lähtutakse VV taastekava määruse § 9 lõike 3 punktist 2.
- 9.2. Toetust makstakse:
 - 9.2.1. toetuse saajale ja Justiits- ja Digiministeeriumi valitsemisala riigiasutusest partneritele käesolevas käskkirjas toodud tingimuste ning tegevuskavas kokku lepitud tulemuste saavutamise eesmärgil;
 - 9.2.2. Justiits- ja Digiministeeriumi valitsemisala välistele partneritele käesolevas käskkirjas toodud tingimuste ning tegevuskavas kokku lepitud ja lepinguga fikseeritud tulemuste saavutamise eesmärgil.
- 9.3 Toetuse saaja jälgib tingimuste täitmist ja kontrollib tulemuste aruannet, sealhulgas kontrollib esitatud kulude tingimustele vastavust ja eesmärgipärasust ning kohustuste nõuetekohast täitmist, kuni 30 tööpäeva jooksul arvates tulemuste aruande laekumisest.

- 9.4. Kui tingimuste täitmise jälgimisel või tulemuste aruande kontrollimisel ilmneb puudusi, mida on võimalik mõistliku tähtaja jooksul kõrvalda, määrab toetuse saaja puuduse kõrvaldamiseks tähtaja.
- 9.5. Tingimuste täitmise jälgimisel või tulemuste aruande kontrollimisel on toetuse saajal õigus nõuda aruande esitajalt lisaks aruandele muid teostatud tegevusega otseselt seotud kulude tegemist tõendavaid dokumente.
- 9.6. Toetus makstakse välja vastavalt käesolevas käskkirjas, tegevuskavas ning lepingu olemasolul selles kokkulepitud tingimuste täitmisel ja tulemuste saavutamisel pärast seda, kui toetuse saaja on tulemuste aruande kinnitanud.
- 9.7. Toetuse maksed partneritest riigiasutustele teostatakse toetuse saaja poolt peale taasterahastu vahendite laekumist Justiits- ja Digiministeeriumile ning vastavalt punktis 9.6. määratud tingimustele. Maksed teostatakse riigiasutuse tekkinud ja tasutud kulude alusel, mis on kajastatud raamatupidamisarvestuse süsteemis SAP.
- 9.8. Toetuse saaja võib toetuse maksmise peatada või maksmisest keelduda, kui:
- 9.8.1. ilmnevad VV taastekava määruse § 9 lõikes 7 välja toodud tingimused;
- 9.8.2. punkti 9.4. alusel antud tähtjaks ei kõrvaldata tingimuste täitmise jälgimisel või tulemuste aruande kontrollimisel ilmnenu puudusi.
- 10. Toetuse saaja ja partnerite kohustused**
- 10.1 Toetuse saaja ja partner kohustuvad:
- 10.1.1. Säilitama toetuse andmise ja kasutamisega seotud andmeid ja dokumente ning tagama nendele ligipääsu viie aasta jooksul pärast projektile või tegevustele lõppmakse tegemist, kui toetuse suurus ületab 60 000 eurot ning kolme aasta jooksul, kui toetuse suurus on 60 000 eurot või väiksem.
- 10.1.2. Punktis 3.1 nimetatud tegevuste elluviimisel lähtuma digiühiskonna arengukava 2030 suundadest, avaandmete, tehisintellekti ja andmehalduse tegevuskavast ning riigi IT-arhitektuuri, infoturbe ja koosvõime raamistiku ning digiriigi ristfunktsionaalsetest nõuetest.
- 10.1.3. Punktis 3.1 nimetatud tegevuste elluviimisel teenuse ostmisel järgima riigihangete seadust ja oma asutuse hankekorda.
- 10.1.4. Seadma riigihanke alusdokumentides järgmised tingimused:
- 10.1.4.1. edukas pakkuja esitab hankelepingu sõlmimise järgselt viivitamatult toetuse saajale hankelepingu täitmisel osalevate alltöövõtjate nimed, registri- või isikukoodid ja garanteerib, et eduka pakkuja ning alltöövõtjate tegelikud kasusaajad on kantud äriregistrisse;
- 10.1.4.2. kui edukas pakkuja või alltöövõtja on registreeritud välisriigis, esitab edukas pakkuja hankelepingu sõlmimise järgselt toetuse saajale viivitamatult omanike ja tegelike kasusaajate nimed, isiku- või registrikoodid, isikukoodi puudumisel sünniajad ning alltöövõtulepingu kuupäeva, numbri ja summa;
- 10.1.4.3. edukal pakkujal ja tema alltöövõtjatel on viimane majandusaasta aruanne äriregistrile või vastavalt tema asukohariigi nõuetele tähtaegselt esitatud tähtaegselt esitatud.

10.1.5. Järgima toetuse kasutamisel usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtteid, riigi raamatupidamise eeskirja ja head raamatupidamise tava.

10.1.6. Järgima alates taastekava kinnitamise päevast käesoleva käskkirja punktis 1 nimetatud vahendite arvelt tegevuste elluviimisel teavitamise reegleid lähtuvalt VV taastekava määruse §-st 12 ja märkima, et tegevuse rahastaja on Euroopa Liidu taaste- ja vastupidavusrahastu. Toetuse saaja ja partner kohustuvad tagama Euroopa Liidu rahastamise nähtavuse, kasutades vastavates trükistes, pressiteadetes, raamatutes, trüki-, tele- ja raadioreklaamis ja avalikel esinemistel üldist struktuurivahendite logo koos lausega „rahastanud Euroopa Liit – NextGenerationEU“ ning andma meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ning proportsionaalset teavet.

10.1.7. Kasutama projekti tegevuses toetust läbipaistvalt, konkurentsi soodustavalt, säästlikku ja otstarbekat kasutamist võimaldavalt ning huvide konflikti välistavalt.

10.1.8. Teostama toetuse kasutamise seiret vastavalt tegevuskavas kokkulepitule.

10.1.9. Tagama, et ükski kulutus ei tohi olla kaetud topelt mitmest rahastamisallikast.

10.2. Toetuse saaja kohustub:

10.2.1. Sõlmima iga toetuse saaja valitsemisala välise partneriga lepingu tegevuste läbiviimiseks ja kulude rahastamiseks vastavalt planeeritavate tööde sisu, mahu ja aja hinnangutele ning fikseerima nimetatud lepingus tehtavate tööde oodatavad tulemused.

10.2.2. Koostöös partneritega välja töötama ja kinnitama tegevuskava vastavalt punktile 6.

10.2.3. Seirama partneri toetuse kasutamist vastavalt tegevuskavas kokkulepitule.

10.2.4. Moodustama reformi juhtrühma või juhtrühmad vastavalt tegevuskavas kokkulepitule.

10.3. Partner kohustub:

10.3.1 Kasutama toetust üksnes vastavalt käesoleva käskkirja punktis 3.1 nimetatud tegevuste tegemiseks vastavalt käesoleva käskkirja punktis 4 välja toodud eesmärkide täitmiseks, lähtudes käesoleva käskkirja punktis 7 välja toodud abikõlblikkuse perioodist.

10.3.2. Teostama toetuse kasutamise seiret ja esitama toetuse saajale seire tulemused vastavalt tegevuskavas kokkulepitule.

10.3.3. Määrama oma esindaja kokkuleppel toetuse saajaga juhtrühma või juhtrühmadesse vastavalt tegevuskavas kokkulepitule.

10.3.4. Tagama ligipääsu toetuse saajale toetuse kasutamisega seotud dokumentidele ja andmetele.

10.3.5. Ostumenetluse läbiviimisel järgima riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud riigihanke üldpõhimõtteid, kui partner ei ole hankija riigihangete seaduse mõistes ja teenuse või asja eeldatav maksumus on ilma käibemaksuta võrdne 20 000 euroga või sellest suurem.

11. Aruandlus

Toetuse saaja esitab Riigi Tugiteenuste Keskusele aruanded vastavalt VV taastekava määruse §-le 14.

Täpsem seire- ja aruandluse kord (sh aruandluse periood ja esitamise tähtajad) on välja toodud tegevuskavas.